



# RÈN LUYỆN KĨ NĂNG QUAN SÁT CHO HỌC SINH - SINH VIÊN TRONG HỌC PHẦN MÚA VÀ PHƯƠNG PHÁP DẠY TRẺ VẬN ĐỘNG THEO NHẠC

NGUYỄN THỊ HƯƠNG

Trường Đại học Hạ Long

Email: nguyenthihuong@daihochalong.edu.vn

**Tóm tắt:** Bài viết đề cập đến việc rèn luyện kĩ năng quát sát khi học múa cho học sinh- sinh viên trong học phần Múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo nhạc. Múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo nhạc là học phần bắt buộc thuộc chương trình đào tạo giáo viên mầm non. Đặc thù của môn học là số tiết thực hành chiếm số lượng lớn, chiếm 3/4 tổng số tiết, các động tác múa lại không thể chuyển tải cho người học hiểu bằng kênh ngôn ngữ nói hay viết nên học múa có thể nói duy nhất bằng con đường bắt chước. Để học múa tốt, sinh viên cần có kĩ năng quan sát. Biết quan sát động tác khi giáo viên làm mẫu sẽ giúp cho học sinh thể hiện các động tác múa đẹp, nhanh, chính xác và diễn cảm dẫn đến kết quả học tập học phần cao hơn.

**Từ khóa:** Kĩ năng quan sát; âm nhạc; múa; học sinh; sinh viên.

(Nhận bài ngày 01/6/2016; Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa ngày 08/7/2016; Duyệt đăng ngày 27/9/2016).

## 1. Đặt vấn đề

Việc đào tạo và bồi dưỡng giáo viên mầm non nhằm trang bị kiến thức lý luận về khoa học giáo dục nói chung và khoa học chuyên ngành nói riêng, đồng thời còn được rèn luyện kĩ năng nghiệp vụ sư phạm mầm non. Học phần *Múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo nhạc* góp phần không nhỏ vào việc rèn luyện kĩ năng nghiệp vụ sư phạm cho học sinh - sinh viên khoa Sư phạm mầm non.

Đo đặc thù của môn học số tiết thực hành chiếm 3/4 tổng số tiết, đồng thời các động tác múa không thể chuyển tải cho người học hiểu bằng kênh ngôn ngữ nói hay viết nên học múa có thể nói duy nhất bằng con đường bắt chước. Kênh ngôn ngữ nói hay viết chỉ mang tính chất hỗ trợ, nên các động tác múa yêu cầu người học phải biết quan sát, phát hiện và giải quyết những kĩ năng, kĩ xảo trong khi múa. Cần luyện tập cho học sinh - sinh viên biết quan sát các động tác múa, mô tả, ghi nhớ trình tự các động tác trong từng tổ hợp động tác múa cơ bản, hay trình tự động tác trong bài múa,... tiến hành bắt chước và luyện tập. Tuy nhiên, vấn đề quan sát lại chưa được các em quan tâm nhiều khi giáo viên làm mẫu, mặt khác các em chưa biết tập trung phát hiện quy luật, luật động của động tác, những điểm trọng tâm của từng động tác nên khi thể hiện động tác múa, bài múa còn gặp nhiều khó khăn, bài múa chưa có hồn, chưa đẹp... Xuất phát từ những lí do trên, có thể thấy, việc rèn kĩ năng quan sát cho học sinh- sinh viên trong học phần Múa là rất cần thiết.

## 2. Vai nét về kĩ năng quan sát múa

Quan sát là điều kiện quan trọng của các hoạt động sáng tạo. Các nhà giáo dục thế giới cho rằng quan sát là cơ sở quan trọng nhất trong việc dạy học vì nó giúp cho quá trình lĩnh hội tri thức của học sinh trở nên dễ dàng, là phương tiện quan trọng để kích thích tính tích cực, phát triển tư duy cho học sinh, giáo viên cần tạo điều kiện để

học sinh sử dụng các giác quan vào việc tri giác (nghe, nhìn, sờ,...), qua đó học sinh lĩnh hội tri thức

Với giáo viên mầm non, kĩ năng quan sát là một bộ phận hữu cơ của kĩ năng sư phạm cơ bản mà giáo viên mầm non cần có. Yêu cầu này vừa có ý nghĩa về phương pháp giáo dục, vừa có ý nghĩa về phương diện nghiên cứu nhằm nâng cao chất lượng giáo dục.

Với học phần *Múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo nhạc*, kĩ năng quan sát động tác múa mẫu đóng một vai trò quan trọng trong việc học múa. Việc quan sát động tác múa mẫu là một cách thức được giáo viên sử dụng trong quá trình dạy múa.

Đối với học sinh - sinh viên, quan sát trực tiếp giáo viên múa có ý nghĩa vô cùng quan trọng. Các em sẽ nắm bắt được tổng thể các động tác múa, quy luật của động tác, các tư thế, phong cách múa... trong các tổ hợp múa, bài múa, phát triển các kĩ năng múa đồng thời khơi gợi hứng thú, nhận thức khám phá múa với những cảm xúc tích cực. Ngoài ra, trong các giờ luyện tập với các hình thức luyện tập cả lớp, tổ, nhóm, cặp đôi,... việc quan sát các bạn múa có các em có cơ hội phát hiện, tiếp thu được những kĩ năng múa của bạn hoặc phát hiện những lỗi múa sai về động tác, kĩ năng, tư thế, phong cách, nhịp điệu,... giúp bạn điều chỉnh sửa sai.

## 3. Rèn luyện kĩ năng quan sát múa cho học sinh- sinh viên trong học phần Múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo nhạc

### 3.1. Sử dụng các giác quan và phương tiện quan sát

Trong quá trình giáo viên múa mẫu, người học có thể đứng ở các vị trí khác nhau sử dụng các giác quan (thị giác, thính giác,...) để quan sát cô làm mẫu một cách chủ động, tinh tường, nhạy bén, bao quát, thu thập, ghi nhớ, tưởng tượng, tái tạo lại, ghi chép lại theo ý hiểu của mình bằng cách nhanh, chính xác và hiệu quả, làm tăng nhu cầu, hứng thú học tập, cảm nhận được cái đẹp của điệu múa, bài múa cho học sinh. Ngoài ra, giáo viên cung

cấp đĩa múa cho sinh viên quan sát ngoài giờ học. Với hình thức này nhằm làm quen, chuẩn bị động tác múa mới hoặc ôn luyện nâng cao kĩ năng múa và kĩ năng nghe nhạc.

Ví dụ: Một video ghi hình tổ hợp múa, giúp các em xem, ghi chép lại được tên các động tác và tập được cách thể hiện động tác theo mẫu. Luyện tập múa khớp với giai điệu, nhịp điệu của bản nhạc.

Giáo viên dạy múa có thể chia nhóm luyện tập ngoài giờ trên lớp, báo cáo bằng hình ảnh để các nhóm nhận xét chéo cho nhau. Việc này sẽ giúp các em được quan sát mình múa để so sánh với động tác mẫu của cô, từ đó có biện pháp điều chỉnh, chỉnh sửa cho phù hợp. Giáo viên tổng kết nhận xét, sửa sai

### 3.2. Phân tích các thông tin thu được trong quan sát

Với đặc thù môn học, tiết học thực hành chiếm 3/4 tổng số tiết học phần nên khối lượng kiến thức thực hành nhiều vì vậy muốn múa đẹp các em phải quan sát động tác mẫu chuẩn từng chi tiết nhỏ, ghi nhớ, tưởng tượng, ghi chép, mô tả những chi tiết, quy luật của động tác theo cách hiểu, kí hiệu của cá nhân

Ví dụ, sau khi đã học các động tác múa cơ bản (nhún mồm, nhún bật, cánh tay mồm, cánh tay dẹt cúi, hái đào một tay, hái đào hai tay), giáo viên dựng thành tổ hợp nhún mồm. Người học ngoài việc nắm bắt được động tác, múa đúng, còn phải nhớ được thứ tự động tác trong tổ hợp, nhịp đến phù hợp với nhịp điệu bản nhạc,... Để giúp người học nhớ lâu, chính xác, không bị nhầm lẫn giữa các động tác ở tổ hợp này sang động tác các tổ hợp khác thì phải ghi chép lại thứ tự động tác trong tổ hợp, nhịp đếm theo cách hiểu, kí hiệu của cá nhân.

Khi quan sát giáo viên múa mẫu, có thể chưa biết cách quan sát, không ghi chép kịp nên khi bắt chước, luyện tập và nhận xét, đánh giá chưa đúng với động tác mẫu nên giáo viên cần hướng dẫn các em quan sát tỉ mỉ, chú trọng vào trọng tâm của động tác, những quy luật, những kí xảo, những điểm nhấn, nhịp đếm, nghe nhạc để cảm thụ giai điệu... để phân tích, ghi nhớ động tác được logic.

Khi luyện tập theo nhóm, các em cần phối hợp cùng nhóm để sửa sai, bổ sung những phần còn thiếu khuyết của mình, của bạn giúp nhau chỉnh sửa, luyện tập điều chỉnh kịp thời cho đúng.

### 3.3. Hình thành cho học sinh- sinh viên thái độ tích cực đối với giờ học múa

Học sinh - sinh viên cần có thái độ yêu thích môn học, có ý thức học hỏi, chăm chỉ vượt khó luyện tập. Để

có được ý thức, thái độ tích cực như vậy các em phải thấy được tầm quan trọng của môn học đối với học sinh - sinh viên khoa Sư phạm mầm non khi còn ngồi trên ghế nhà trường và công tác dạy trẻ trong ngành mầm non.

Khi còn ngồi trên ghế nhà trường học phần *Múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo nhạc* cung cấp cho các em kĩ năng múa, các chất liệu múa cơ bản, các bài múa và vận động theo nhạc, kĩ năng nghe nhạc và phương pháp dạy trẻ múa... vận dụng vào những đợt kiến tập thực hành sư phạm thường xuyên, rèn nghiệp vụ, những ngày lễ hội, thực tập tốt nghiệp một cách hiệu quả. Qua nhiều năm thi nghiệp vụ sư phạm, lĩnh vực văn nghệ cho thấy với những lớp đã được học múa, tiết mục múa của các em có chất lượng hơn về kĩ năng múa, nhạc múa, cũng như cách lựa chọn trang phục và kĩ năng sử dụng đạo cụ... thường đạt kết quả giải cao của trường.

Khi tốt nghiệp với những em tham gia đội xung kích văn nghệ của khoa, trường thường dễ xin việc hơn. Lí do là các em có kĩ năng hát, múa tốt, bạo dạn, tự tin trên sân khấu và có kinh nghiệm tham gia thiết kế chương trình lễ hội ở trường mầm non. Thực tế, khi dự giờ âm nhạc ở các trường mầm non hướng dẫn kiến tập, thực tập tốt nghiệp, giáo viên dạy âm nhạc thường là các em đã ở trong đội xung kích văn nghệ của khoa, trường khi còn là sinh viên. Với giáo viên dạy múa, tiết học múa cần tạo cho người học tâm trạng thoải mái. Cần lưu ý những điểm nhấn của động tác và những kĩ năng múa, phong cách thể hiện. Đồng thời, giáo viên dạy múa cần tổ chức nhiều hình thức luyện tập cả lớp, tổ, nhóm, cặp đôi, cá nhân, khuyến khích cho điểm khi các em có ý thức tích cực nhận xét, sửa sai cho bạn.

### 4. Kết luận

Quan sát là một kĩ năng cần thiết của người học múa, giúp các em lĩnh hội kiến thức nhanh nhạy, chính xác với yêu cầu môn học. Giáo viên cần trao đổi kinh nghiệm quan sát cho học sinh- sinh viên, dành thời gian để các em mô tả, ghi chép, phân tích, tái tạo, luyện tập và sửa sai. Trên cơ sở đó, không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo giáo viên mầm non trong giai đoạn mới, đáp ứng yêu cầu của xã hội.

### TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Đào Thanh Âm, Trinh Dân, Nguyên Hòa, (1995), *Giáo dục học mầm non*, NXB Đại học Sư phạm Hà Nội.
- [2]. Trần Minh Trí, (1999), *Múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo nhạc*, NXB Giáo dục, Hà Nội.

## PRACTISING STUDENTS' OBSERVATIVE SKILL IN LEARNING DANCE SECTION AND TEACHING CHILDRENS' MOVEMENT TOWARDS MUSIC

Nguyen Thi Huong  
Ha Long University  
Email: nguyenthihuong@daihochalong.edu.vn

**Abstract:** The article mentions the observation skill practice when students/pupils learn dance in Dance section and movement methods towards music. Dance and movement method towards music were compulsory sections in training preschool teachers. Noticeable features were practical periods accounted for the majority time (3/4 of the total periods), dance movements can not convey to learners through spoken or written language channels, except for imitation. To learn good dance, students need to get observation skill. Knowing observation when teachers move will help students express the beautiful, fast, accurate and expressive dance movements, leading to higher performance.

**Keywords:** Observation skill; music; dance; pupils; students.